

ויזרע יצחק

שנה יב'

<p>פרשת "צו" "שבת הגדול" הפטרה: "וערבה" י' ניסן תש"פ</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב י"ג י"ד</p>	<p>ת"א ת"ב ת"ג</p>	<p>תיפה 18:31 19:40 20:17</p>
---	--	--	---	---	--

הגיגים לפרשת השבוע

"זאת תורת העולה הוא העלה על מוקדה... ואש המזבוח תוקד בו" (ויקרא ו' ב)
 לומד ה"צורור המור" מהכתוב ש"כל המעלה עצמו סופו ליפול באש", כלומר כל המתגאה נידון באש. כמו שמצאנו אצל אנשי דור המבול שאמרו "מה ש-די כי נעבדנו" ונידונו בסופו של דבר באש כפי שמובא במדרש שהקב"ה הרתיח עליהם את התהום ושרפו את רגליהם שהיו מכסים בהם את מעינות תהום. להלן מובאות דוגמאות נוספות. אצל פרעה שאמר "מי ה' אשר אשמע בקולו" (שמות ה' ב) בסופו של דבר הוא ועמו נידונו באש ככתוב "ואש מתלקחת בתוך הברד". גם אצל אנשי סדום שעליהם נאמר "הלא זה היה עון סדום אחותך גאון שבעת לחם" נאמר גם "וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש". וכן שנחריב שהתגאה ואמר "מי בכל אלהי הארצות", נאמר עליו "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור" ואמרו חז"ל שכמו שתי חוטים של אש נכנסו בחוטמיהם ונשרפו מבפנים ונשארו בגדיהם ולמדו זאת ממה שכתוב "ותחת כבודו יקר יקוד כיקוד אש". איזהו כבודו של אדם? זה מלבושו. דבר זה הגיע להם בזכות אביהם שכתוב "ויקח שם ויפת את השמלה". וכן אצל מלכות אדום שכיון שנתגאו הם עתידים ליפול באש שכתוב "ושלחתי אש בבצרה".

"הוא העלה על מוקדה על המזבוח כל הלילה עד הבקר ואש המזבוח תוקד בו" (ויקרא ו' ב)
 היינו רמז על הגלות דרומה ללילה כדכתיב [ישעיהו כא, יא] שומר מה מלילה, עד הבקר היינו הגאולה, ויש לפרש מ"ש ואש המזבח תוקד בו, כמו בשעת המקדש היה מצוה להביא אש מן ההדיוט [יומא כא ב] ואח"כ אש יורד מלמעלה כן הוא בעסק התורה כמ"ש [שבת קד א] הבא לטהר מסייעין לו, כמ"ש חז"ל [שהש"ר ה, ג] פתחו לי פתח כחודה של מחט וכו', והתורה נמשלה לאש כדכתיב [ירמיה כג, כט] הלא כה דברי כאש וכיון שאדם פותח באש מן ההדיוט מסייע אותו באש של מעלה שהוא אש אכלה אש וכמ"ש בקידושין דף (ו') [ל ב] אם פגע בך וכו' אם ברזל הוא מתפוצץ שנאמר הלא כה דברי כאש: (פנים יפות)

"וביער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר" (ויקרא ו' ה)
"חלקת כבוד לעצים בשביל בניהם, שהגפן והזית אינם נדלקים במערכה" (מדרש)
 מבאר רבינו החיד"א ב"פני דוד" על פי מה שכתב זקנו של הרב בספרו "חסד לאברהם" שחטאו של אדם הראשון גרם לכך שכל הבריאה נפגמה. ובזמן שבית המקדש קיים, האדם בא לידי תיקון על ידי הוידוי, הבהמה באה לידי תיקון על ידי הקרבן עצמו, הצומח בא לידי תיקון על ידי עצי המערכה והמנחות והנסכים והדומם באים לידי תיקון על ידי המלח. לפי זה ניתן להבין את המובא במשנה (תמיד) שלעצי המערכה היו רגילים להביא "מורביות של תאנה", כיון שיש מאן דאמר שעץ הדעת היה תאנה, ואם כן היה פגם גדול בתאנה, לכן היו רגילים במורביות של תאנה, כדי לתקן את הפגם של עץ הדעת. ואת עצי הגפן והזית היו מתקנים באמצעות הנסכים שקרבים על המזבח. וזה מה שנאמר במדרש "חלקת כבוד לעצים בשביל בניהם" שהעצים נתקנים על ידי בניהם היוצאים מהם, הגפן נתקן באמצעות היין והזית נתקן באמצעות השמן, שאינם נשרפים באש אלא מנוסכים על המזבח. כך אהרן יתוקן על ידי בניו משום שידוע ש"ברא מזכה אבא".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:
הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז
 יעקב בן חמו בר עיישא ז"ל נלב"ע טו' ניסן
 פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף
תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:
 יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה
 יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יא' ניסן תשס"ז
תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

נא לשמור על קדושת הגליון

"לא תאפה זממן זולקם נתתי אתה מאשי קדש קדשים הוא כזוטאת וכאשם" (ויקרא ו' י')

מבאר ה"אלשיך" הקדוש שפסוק זה בא לפרש את מה שנאמר בפסוק הקודם "מצות תאכל במקום קדוש" והכוונה היא שהאיסור "לא תאפה חמץ", שאסור לאפות את המנחה חמץ אפילו לאחר שהקטירו את הקומץ ונתנו את השיריים לכהנים, כי יכלו הכוהנים לשאול מדוע לא הותר לנו לאפות אותה חמץ? הלא "חלקם נתתי אותה", הלא כבר קיבלנו את השיריים, וכל אחד יעשה בה כפי שהיה עושה בשלו? על כך אומרת התורה "קודש קדשים היא", הקדושה עדיין שורה עליה. ולכן היא "לא תאפה חמץ" כמו החלק שהולך לגבוה שנאסר חמץ. ומה שאומר הכתוב שצריך גם לאוכלו "במקום קדוש" הוא מכיון ש"חלקם נתתי אותה מאשי", הכוהנים קבלו את חלקם מתוך האש שלי, והם בגדר של "כל אשר יגע בה יקדש". וגדולת "אשי", שהוא קדוש ורוחני, לכן כל מה שניתן "מאשי", "קדוש" יאמר לו". כיון שהיא שלי הרי שהיא רוחנית וקדושה.

"במקום אשר תשזוט העולה תשזוט הזוטאת" (ויקרא ו' יז)

ידוע מה שאמרו חז"ל שקרבן "עולה" בא לכפר על הרהורי הלב, וקרבן "חטאת" באה לכפר על עבירה בפועל. לכן, אומר ה"תוספת ברכה", אם ישחטו את ה"חטאת" במקום מיוחד שהוא איננו המקום שבו שוחטים את ה"עולה", כל מי שרואה זאת ידע שהוא בא לכפר על חטא שהוא חטא בפועל, והדבר יגרום לכך שהחוטא יתבייש, ואולי בגלל זה הוא גם ימנע מלהביא את הקרבן, ולכן בא הצווי לשחוט את החטאת באותו המקום שבו שוחטים את העולה, כך שכל הרואה זאת יחשוב שהוא מביא קרבן על הרהור הלב בלבד. רגישות כזו לבושתם של אנשים ראינו גם בירושלמי (בכורים ג' הלכה ד') בעניין הבאת ה"בכורים" וקריאת הפרשה השייכת להבאה זו אמרו חז"ל: "בראשונה כל מי שידוע לקרות את הפרשה, קורא, וכל מי שאינו יודע לקרא, היו מקריין אותו, נמנעו מלהביא (אלה שלא היו יכולים לקרות בעצמם, שהיו בושים בזה), התקינו שיהיו מקריין את כולם, גם את אלו היודעים לקרא. וכן אמרו חז"ל (יומא פו:) על הפסוק "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה" (תהלים לב' א), שאין החוטא צריך לפרסם את החטא, והטעם הוא כדי שהחוטאים לא יתביישו וימנעו בכך מלחזור בתשובה. אם כך, מדוע נוהגים אצלנו בודויי לפרש את החטאים באמירת "אשמנו בגדנו..." ואמירת "על חטא" ביום הכיפורים? ההסבר הוא שכיון שמדובר בנוסח קבוע ומוכר לכל אין האומרים אותו מתביישים בזה.

"ומפתוזה אהל מועד לא תצאו שבעת ימים" (ויקרא ז' לג')

מבאר ה"חזקוני" שאין כוונת הכתוב לומר שלא יצאו כלל מאוהל מועד כל שבעת הימים, הן ביום והן בלילה, אלא פירוש הכתוב הוא שבמשך היום של כל שבעת הימים נאסר עליהם לעסוק בשום דבר אחר ואסור היה להם ללכת למקום אחר, אך בלילה הם היו יוצאים לצרכיהם. גם מה שנאמר "ויבכו את משה שלשים יום" וכי ניתן לומר שלא היה שום רגע במשך השלושים יום שבני ישראל לא בכו" וכן נאמר "בסוכות תשבו שבעת ימים", וכי יש מי שאומר שאסור לצאת מהסוכה כל שבעת ימי החג? וכן מה שנאמר "ומן המקדש לא יצא..."

שבת הגדול

"שבת שלפני פסח קורין אותו שבת הגדול מפני הנס שעשה בו" (שולחן ערוך אורח חיים סימן תכ')

"שבשנה שיצאו מצרים היה בניסן ביום שבת, ולקחו כל אחד מישראל שה לפסחו וקשרו בכרעי המיטה, כמו שכתוב: "בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות", והמצרים ראו זה ושאלום למה זה לכם? והשיבו, לשחטו לשם פסח במצות ה' עלינו, והיו שנייהם קהות על ששוחטים את אלוהיהם ולא היו רשאים לומר להם דבר, ומפני שאז היה עשירי בחודש בשבת, על כן קבעו לקרות שבת שלפני הפסח לעולם "שבת הגדול"..." (משנה ברורה) ויש להבין מדוע נקראת שבת זו "הגדול"? מבאר ה"מאמר מרדכי" שבמצות השבת יש שני עניינים "זכר למעשה בראשית", ו"זכר ליציאת מצרים" ועניינים אלו מקבילים לשני יסודות באמונה, שהקב"ה ברא את העולם, ושהוא מצוי ומשגיח על הבריאה גם לאחר שבראה, שהיו המצרים מערערים על אמונה זו, "זכר למעשה בראשית" מקביל לאמונה בבריאת העולם, שהקב"ה ברא את העולם בששה ימים, "וינה ביום השביעי", ו"זכר ליציאת מצרים" מלמד על השגחת ה' שמצוי ומשגיח על בראויו והוציא את בני ישראל ממצרים "ביד חזקה ובזרוע נטויה". אמונת המצרים במצרים היתה הטלה משום שהאמינו שלאחר בריאת העולם נתנה ההנהגה למזלות. לכן לקיחת הפסח מטרתה לסתור אמונת עובדי האלילים ולהוכיח על השגחת ה' בעולם שלא המזלות אלא רק הקב"ה מנהיג את העולם. לפי זה אפשר לומר שעד אותה שבת, עשרה בניסן, היתה השבת רק "זכר למעשה בראשית" ומאותה שבת והלאה נוסף הטעם של "זכר ליציאת מצרים" שה' לבד הוא משגיח על עולמו. וזאת הסיבה שקוראים אותה "שבת הגדול".

לרפואת כל הולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, סעדיה בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315